

Fejéshez lát, de nyugtalan. Sürgősen jön vissza a fehéren ködlő tejjel. A tehenet csak megcseppentette.

— Egyél lelkem.

A gyerek fáradtan rázza a fejét.

— Nem istálok.

Uzon erőlteti, vigasztalja, ül mellette komoran.

A jószágot a legelőre kellene venni, a gyereket nem hagyhatja ilyen betegen. Tökét is kellene faragni. Maholnap kijönnek a számbavevők, Az asszonyra gondol. Most jó volna.

Csakazértsem.

Csergébe takargatja a leánykát, ölbe veszi. Karocskái nyakára fonódnak, feje apja homlokára hajlik a füléhez. A pokol kuleslyukán hallgatkozik.

Le se tette többé az öléből.

Hordozta csordaórizni, kaszálni, gerendát faragni. Ágból, fiúból ágat vetett bokor tövébe, vagy fához támasztotta gyöngé hátát. Gyógyította tüzzel, vadgyümölcsessel, virággal, madárszóval, minden erdei jóval. Hiába, Igért neki innepi gunyát, kis eszimat, pántikát, gyermekizgató nagyszerűségeket. Lenhaját simogatta, a beteg harmatot törülgette homlokáról. Az elnehezedett szemek ettől se lettek fürgébbek, feje rágyöngült a vállára.

Napokon át őrizte embertől, haláltól. Nem tágitott mellőle.

Leste az ösvényeket, hogy jönnek-e az emberek a tökét átvenni. Azok pénzt hoznak. Ötven krajcárjával fizetik darabját.

A legelő jószág a fák közé szóródva delett.

Végre őt kiáltották. A gyerek aludt. Ott kellett hagynia. Zekéjét a nap ellen védőleg állította.

A gerendák átvételénél baj volt. Méregettek, számítgattak s az idő telt. A szóváltásban el is feledte a gyermekeket.

— Klét peculát szálankint lehuznak, met nyóce cöl hibádzik — akadékoskodtak a gazdák.

— Nem cölra vót az egyesség. Osztán itt vögýe van a fának, ezt esment ki kellett ejteni.

Csak létrejöttek egymással, Uzon a repedezett tenyerét nyújtotta, hogy átszámolják a pénzt. Bángóba fizették, az ezüstpénzt szépen kikerülgették az ujjakkal.

Uzon egy koronás papírt kinyálazott a többi közül.

— Ezt cseréljük meg.

— Azt mért.

— A leánkának.

Egymásra hunyorogtak a gazdák. Szamárember ez az Uzon. Ekkora pénzt nem hánynak gyermeknek. Mégis megtették.

Ekkor szörnyű és sok állatbődülés harsant fel, mint mikor medve lepi meg az ökröt. Felugrik a nyakára s úgy nyomoritja meg. Vad ígézetet, vert a kilátón.

— Valami baj van.

Uzon rohant a zuhant fák, heverő sziklák, csonka tönkök között.

A gyerek halott volt a piros csergén.

Halálküzdelmét könnyen oldhatta meg. Egy pilangó rászáll az örökkévalóság falevelére és néhány szárnylendítéssel egyensúlyozza magát rajta. Ennyi az egész.

Az ökrök körbeverődtek körüle. Szagolták és tompan bömböltek vörösretágitott szemekkel. Szarvuk összecsesattogott. Az állati ösztönnek ez a megnyilvánulása nem ritka a havason.

Uzon Farkas lihegve verte szét a csordát. A borzalmas állatfejek iszonyatra tartva nyugtalanokdáltak, fehéren bámulva, szilajul, a férfi lábnyomára szegzett szarvakkal szántották az ösvényt.

A tőkeosztó emberek elberzadva nézték az ős halotti pompát.

Uzon számba se vette az egész világot. Dologhoz látott.

Fürészelt, gyalult. Ujra elővette a lapos ácsplajbászt és reszketve rajzolgatta az elhunyt gyermek rövid határait a deckán. Kődös szeme előtt sokszor elgörbült a fekete vonal.

Csak akkor szepegett, szipogott kissé, mikor egyik felől a kicsi vetőllőt, másik felől a veres guzsalyt tette melléje.

Aztán őrt állott, mig mindenestől elmerült a sötétségben.

Nagy későre siró árnyék suhan be az ajtón. Az anya.

Uzon nem szól, csak a szuroktányért gyújtja meg a kis lány fejéhez. A cserepesbe is tüzet tesz, a csüngő kőrmos lánera felakasztja az üstöcskét a vízzel és tovább bámul.

Inge szétnyílt. Bozontos mellén játszik a cserepes lángja szép vörösen.

Szívének fekete sugara most változnak pirosra.

A hallgatásban koppan a háztetőn valami. Felpillantanak.

A ráhajló szép fenyőfáról lehullott egy toboz. Semmi más. — Csak egy kicsi toboz.

Csakhamar megérkezik a vénember is. Morog, sóhajt a kis halottnak, aztán esendes csoszogással ő is beül a góc alá a veje mellé. Szenet kotor, a tenyerén mérlegelve a pipára teszi, görbén gunyasztva hallgat, mig feje, az igazság örvénye elszenderedik a hunyorgó zsarátnok felett.

Az élők szájvonala elhalványodik a némaságtól. Időnként koppan a háztetőn a hulló fenyőtoboz.

Közeledik Szenmiháj napja.

Nyirő József.

Alvajáró . . .

Néha mikor utat rövidítve a temetőn keresztül tén-tem haza éjjel körül, találkoztam vele . . . Néha mikor finom ezüst porral hintette be az elhagyott tabáni temetőt a hold s titkok sűrű leple borult elmúlást hozva tünt évek hullt avarjára . . .

Csend utca felől jött hegynek feluton, Tétován lépdelt, süppedt sirok közt meg-megállva . . . A hold sápadt fénye bágyadt, hamuszürke színnel vonta be érzéketlennek tetsző, nyult vonásait.

Süppedt, régi siroknál meg-megállott . . . Lázkiverte ajkai mintha hangtalan szavakban vonaglottak volna szemrehuzott kalapja alól mintha szemei helyén két sötét üreget láttam volna . . .

Óvatosan kerülte ki a pusztulásnak indult, virágok helyett gizgazos dombokat . . . Cél nélkül, csukott szemekkel sirkerfben kószált az alvajáró . . .

Egy éjjel ellenkező irányból érkezett és már csak befordulni láttam a Csend-utca-ba. Utja sietős lehetett . . . Ideges, rohanó léptekkel ment semmit ki nem kerülve, sirokon gázolva át . . . mintha ismeretlen messzeségektől hívták volna . . .

A telehold biborudvarban vérvörösen lángolt . . . És mintha, mintha hívta, szivta volna magához az éjszaka kósza árnyait . . .

A rendőri hírekben olvastam másnap: . . . számú ház tűzfala mellett a csend-utcai rendőrörszém ismeretlen embert talált vérében fekvő. Testén súlyos, zuzódástól eredő sebek . . .

Az Élet volt ő . . . Alvajárók élete . . . Pár tétova kósza lépés . . . Óvatos kerülése a nyugalomnak . . . Rohanó sietés hívogató, ismeretlen messzeségek felé . . . aztán . . . aztán lélekben, testben súlyos zuzódások . . .

Az Élet . . . alvajárók élete . . .

Szamos.